

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร" นี้ มีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของ นักศึกษา อาจารย์ และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ที่มีต่อหลักสูตรวิชาภาษาไทยในด้านความเหมาะสมของความมุ่งหมาย เนื้อหา และเวลา ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรภาษาไทย(วิชาโท)

2. เพื่อจะไต่ถามความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในด้านปัญหาและข้อบกพร่องของความมุ่งหมาย เนื้อหา และเวลา ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาภาษาไทย(วิชาโท)

3. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่สอนภาษาไทยเป็นวิชาโท ที่มีต่อหลักสูตรวิชาภาษาไทย โดยแยกตาม อายุ ประสบการณ์ และสายวิชาที่เรียน วิชาเอก วิชาโท ภาษาไทย

4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความเหมาะสม ปัญหา และข้อบกพร่องของหลักสูตรวิชาภาษาไทย (วิชาโท) ระดับ ป.กศ.ชั้นสูง

2. ผลการวิจัยอาจเป็นแนวทางให้ผู้บริหารผู้จัดทำหลักสูตร และหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู นำไปใช้ในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ในโอกาสต่อไป

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาโทในวิทยาลัยครูทั้ง 7 แห่ง จำนวน 300 ฉบับ อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาโท

ในวิทยาลัยครูทั้ง 7 แห่ง 35 ฉบับ และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย จำนวน 7 ฉบับ แบบสอบถามนี้มีอยู่ 2 ชุด เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open End)

ชุดที่ 1 แบบสอบถามนักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาโท แบ่งออกเป็น

3 หมวด

หมวดที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับความมุ่งหมายของหลักสูตร

หมวดที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของเนื้อหาที่กำหนดไว้ใน

หลักสูตร

หมวดที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของเวลาที่กำหนดไว้ใน

หลักสูตร

ชุดที่ 2 แบบสอบถามอาจารย์ที่สอนภาษาไทยเป็นวิชาโท และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย แบ่งออกเป็น 4 หมวด

หมวดที่ 1 เป็นการถามเกี่ยวกับตำแหน่ง คุณวุฒิ ประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย และสายวิชาที่เรียน

หมวดที่ 2 เป็นการถามเกี่ยวกับความมุ่งหมายของหลักสูตร

หมวดที่ 3 เป็นการถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของเนื้อหาที่กำหนดไว้ใน

หลักสูตร

หมวดที่ 4 เป็นการถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของเวลาที่กำหนดไว้ใน

หลักสูตร

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจากนักศึกษา 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.71 จากอาจารย์ 35 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 71.43 และจากหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย 7 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำคำตอบมาวิเคราะห์ดังนี้

ก. นำความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ทั้งหมด และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ที่สะท้อนความมุ่งหมาย เนื้อหา และเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข. จัดแบ่งกลุ่มอาจารย์ ตามอายุ ประสบการณ์ และสายวิชาที่เรียน วิชาเอก วิชาโทภาษาไทย แล้วนำความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มที่มีต่อความมุ่งหมาย เนื้อหา และเวลาที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ค. นำความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปของนักศึกษา อาจารย์ และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย มาเสนอเป็นบทความ

สรุปผลการวิจัย

ก. ความมุ่งหมายของหลักสูตร

ความมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมดีแล้ว ผู้เรียนบรรลุผลตามความมุ่งหมาย โดยสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรค่อนข้างมาก เนื้อหาในหนังสือแนะแนวการสอนวิชาภาษาไทย สอดคล้องกับความมุ่งหมายในระดับปานกลาง อาจารย์ผู้สอนได้บอกจุดมุ่งหมายในการสอนของแต่ละวิชาให้นักศึกษาทราบค่อนข้างมาก อาจารย์ในหมวดวิชาภาษาไทยได้พิจารณาปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับความมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาในหลักสูตรค่อนข้างมาก นักศึกษา อาจารย์ และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ส่วนใหญ่อยากให้มีการปรับปรุงความมุ่งหมายมากกว่านี้ โดยเขียนอย่างละเอียด และชี้เฉพาะเจาะจงจนสามารถแปลเป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติได้ และเพื่อเป็นคู่มือในการสอนของครูด้วย ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งอาจารย์และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยอยากจะมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรค่อนข้างมาก

ข. เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เหมาะสมและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรในระดับปานกลาง รายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเหมาะสมค่อนข้างมาก เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนในระดับปานกลาง และเนื้อหามีความซ้ำซากในระดับปานกลาง ส่วนความมากน้อยของเนื้อหาวิชานั้น นักศึกษามีความเห็นในระดับปานกลาง ทั้งอาจารย์และหัวหน้าหมวดวิชามีความเห็นตรงกันว่า เนื้อหารายวิชาต่าง ๆ ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย 11 หนังสืออ่านวรรณคดีไทย

ค. เวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละรายวิชา เมื่อคำนึงถึงความสำคัญและความมากน้อยของเนื้อหาแต่ละรายวิชาแล้ว ควรเพิ่มเวลาเรียนขึ้นอีกเล็กน้อย

อภิปรายผลการวิจัย

ก. เกี่ยวกับความมุ่งหมายของหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยและหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ครูควรศึกษาและทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และได้มีการพิจารณาปรึกษาหารือกันในเรื่องความมุ่งหมาย และเนื้อหาในหลักสูตรค่อนข้างมาก แสดงว่า ทั้งอาจารย์และหัวหน้าหมวดวิชาเห็นความสำคัญของความมุ่งหมายและเนื้อหาในหลักสูตร จึงทำการปรึกษาหารือกันอยู่เสมอ ๆ ซึ่งจะทำให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่เมื่อแยก อายุ ประสบการณ์ และสาขาวิชาที่เรียนของอาจารย์พบว่า อาจารย์ที่มีอายุน้อย ประสบการณ์น้อย และอาจารย์ที่เรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาโท ได้ปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับความมุ่งหมายและเนื้อหาในหลักสูตรค่อนข้างมาก ส่วนอาจารย์ที่มีอายุมาก ประสบการณ์มาก และอาจารย์ที่เรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอก ได้ปรึกษาหารือกันกับอาจารย์อื่น ๆ ในหมวดวิชาภาษาไทยในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีอายุมาก ประสบการณ์มาก และอาจารย์ที่เรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอก มีความเข้าใจในเรื่องความมุ่งหมายและเนื้อหาในหลักสูตรดีแล้ว จึงไม่ได้ปรึกษาหารือกันบ่อย ๆ หรืออาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีอายุมาก ประสบการณ์มาก และการเรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอก ทำให้มีความเข้าใจความมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ประสบการณ์น้อย และการเรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาโท

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้อาจารย์ผู้สอน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ได้เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดีที่สุด และเพื่อจะให้นักศึกษาได้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ควรจะตั้งความมุ่งหมายทั่ว ๆ ไป และความมุ่งหมายเฉพาะวิชาให้เข้าใจได้ง่าย ชัดเจน ตรงกันกับความเข้าใจทั้งครูผู้สอนและนักศึกษา โดยเขียนความมุ่งหมายอย่างละเอียดชัดเจน ซึ่งเฉพาะเจาะจงจนสามารถแปลเป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติได้ และเพื่อเป็นคู่มือในการสอนของครูด้วย เพราะจากการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชา และนักศึกษา มีความต้องการความมุ่งหมาย เช่นนี้ค่อนข้างมาก

สำหรับความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ทั้งนักศึกษา อาจารย์ และหัวหน้าหมวด เห็นว่าเหมาะสมในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรนี้ควรจะต้องทำการปรับปรุงอีกเมื่อมีโอกาส โดยให้อาจารย์ผู้สอนได้มีส่วนร่วมปรับปรุงด้วย ทั้งนี้ เพราะอาจารย์และหัวหน้าหมวดแสดงความคิดเห็นว่า อยากมีส่วนร่วมในการปรับปรุงด้วยค่อนข้างมาก ความจริงแล้ว ในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรนั้น ควรจะให้ครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมด้วย เพราะครูเป็นผู้ใช้หลักสูตร ย่อมทราบถึง ปัญหา ขอบบพร่องของหลักสูตร ตลอดจนความต้องการของผู้เรียนเป็นอย่างดี

ข. เกี่ยวกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เนื้อหาที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรก็แล้ว การกำหนดรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับค่อนข้างมาก นักศึกษามีความเห็นว่ เนื้อหาส่วนมากพอดีแล้ว แต่บางวิชามีมากเกินไป เช่น ภาษาไทย 11 หนังสืออ่านวรรณคดีไทย แต่บางวิชาที่พอดีแล้ว ส่วนอาจารย์และหัวหน้าหมวดเห็นว่า เนื้อหามีค่อนข้างมาก โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย 11 หนังสืออ่านวรรณคดีไทย ซึ่งเป็นความเห็นที่ตรงกันกับนักศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม ในกัรสอน อาจารย์ก็ไม่ได้อัดเนื้อหาลง ได้อธิบายรวบรัดพอสมควร และสามารถสอนตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้ค่อนข้างมาก

สำหรับความยากง่ายของเนื้อหาวิชานั้น อยู่ในระดับปานกลาง คือไม่ยากเกินไปและไม่ง่ายเกินไป ส่วนความซ้ำซากของเนื้อหาวิชาที่อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน คือมีความซ้ำซากบางวิชาเท่านั้น จากแบบสอบถาม จากความคิดเห็นทั่ว ๆ ไป และจากการสัมภาษณ์ นักศึกษาและอาจารย์พบว่า วิชาภาษาไทย 9 หลักสูตรภาษาไทย 2 มีเนื้อหาค่อนข้างซ้ำกับวิชาภาษาไทย 7 หลักสูตรภาษาไทย 1 ซึ่งเป็นวิชาบังคับในระดับ ป.กศ.ชั้นสูง และวิชาภาษาไทย 13 การใช้ภาษา 2 มีเนื้อหาซ้ำกับวิชาภาษาไทย 14 การพูด เล็กน้อย ดังนั้นวิชาเหล่านี้ควรจะได้พิจารณาปรับปรุงตัดเอาเนื้อหาที่ซ้ำกันออกบ้าง และเพิ่มเวลาเรียนมากขึ้น เพื่อจะได้ฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัดให้มากขึ้น

ค. เกี่ยวกับอัตราเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ปรากฏว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนที่กำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับอัตราเวลาเรียน และเมื่อคำนึงถึงความสำคัญและความมากน้อยของเนื้อหาวิชาแล้ว ก็ชี้ชัดว่า ขอบบพร่องนี้ น่าจะได้รับการปรับปรุงแก้ไข หนึ่ง จากการวิจัย

พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอัตราเวลาเรียนพอคิแล้ว แต่ทั้งอาจารย์ผู้สอน และหัวหน้าหมวดก็ความเห็นตรงกันว่า ควรเพิ่มอัตราเวลาเรียนขึ้นอีกเล็กน้อย โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย 11 หนังสืออ่านวรรณคดีไทย ควรเพิ่มเป็นอันดับแรกเช่นเดียวกับความคิดเห็นของนักศึกษา นอกจากนั้น นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่า ได้ทำแบบฝึกหัดน้อยในการเรียนวิชาภาษาไทย 12 การใช้ภาษา 2 และภาษาไทย 14 การพูด เพราะเวลาน้อย ส่วนอาจารย์ผู้สอนเห็นว่า ในการสอนให้ทำแบบฝึกหัดพอสมควร ถึงแม้อัตราเวลาเรียนน้อยก็ตาม อาจจะเป็นการให้ทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้านมากกว่า ซึ่งนักศึกษาได้แสดงข้อคิดเห็นมาว่า อยากจะทำแบบฝึกหัดในชั่วโมงเรียนมากกว่าไปทำเป็นการบ้าน เพราะจะได้ซักถามอาจารย์ได้เมื่อมีข้อสงสัยเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ก. สำหรับผู้จัดทำหลักสูตร

1. ในการตั้งความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาไทย นอกจากจะคำนึงถึงความต้องการทางสังคม จิตวิทยา ปรัชญา และความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว ควรให้เข้าใจได้ง่ายและตรงกันระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน โดยเขียนไว้อย่างละเอียด ชัดเจน และชี้เฉพาะเจาะจงจนสามารถแปลเป็นพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติได้ และควรจะได้กำหนดกฎเกณฑ์วิธีการในการสอน เพื่อให้เป็นคู่มือในการสอนของครูด้วย
2. ในการปรับปรุงหลักสูตร ควรให้ครูผู้สอนและหัวหน้าหมวดวิชามีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรด้วย เพราะทั้งครูผู้สอนและหัวหน้าหมวดวิชา ย่อมจะทราบปัญหาและความต้องการต่าง ๆ เนื่องจากครูเป็นผู้ใช้หลักสูตร
3. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ ๆ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน
4. ควรจัดให้มีคู่มือในการสอนวิชาต่าง ๆ เพื่อเป็นคู่มือในการสอนของครู และเพื่อให้การสอนของครูอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน
5. ควรเสนอแนะหนังสือต่าง ๆ ที่ใช้เป็นคู่มือ ประกอบการสอนของแต่ละรายวิชา ให้ตรงกับเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้

6. ควรจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาครูผู้สอนและหัวหน้าหมวดวิชา เกี่ยวกับหลักสูตรและปัญหาในการใช้หลักสูตรอยู่เสมอ

7. ควรศึกษาผลจากการวิจัยหลักสูตรเสมอ ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น

ข. สำหรับอาจารย์ผู้สอน

1. อาจารย์ผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นอย่างดี และเวลาสอนควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการสอนเป็นเกณฑ์ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามความมุ่งหมาย และเกิดความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง

2. อาจารย์ควรประชุมปรึกษาร่วมกันเกี่ยวกับความมุ่งหมาย เนื้อหา และเวลา ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอยู่เสมอ

3. อาจารย์ควรบอกจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และความมุ่งหมายของแต่ละวิชาให้นักศึกษารวมก่อนที่จะทำการสอนแต่ละรายวิชา

ค. สำหรับหัวหน้าหมวดวิชา

1. หัวหน้าหมวดควรประชุมอาจารย์ผู้สอน เพื่อพิจารณาปรึกษาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องความมุ่งหมาย เนื้อหา และอัตราเวลาเรียน อยู่เสมอ

2. หัวหน้าหมวดวิชาควรประชุมปรึกษาร่วมกับอาจารย์ที่สอน เพื่อจัดทำคู่มือในการสอนวิชาต่าง ๆ ให้เหมาะสมและมีมาตรฐานเดียวกัน

3. หัวหน้าหมวดวิชาควรจัดหาหนังสือคู่มือ และหนังสืออ่านประกอบเนื้อหาวิชาต่าง ๆ มาไว้เพื่อเป็นคู่มือในการสอนของครูอยู่เสมอ

ง. สำหรับการวิจัยต่อไป

1. ในการศึกษาหลักสูตร ควรจะใช้เครื่องมือหลาย ๆ อย่าง นอกจากแบบสอบถามแล้ว ควรจะใช้การสัมภาษณ์ด้วย นอกจากนี้ ควรจะได้ทำการศึกษาและประเมินผลหลักสูตรหลาย ๆ วิธี เช่น ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นต้น และศึกษาผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตร โดยการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและการปฏิบัติงานของนักศึกษา ซึ่งจะต้องใช้ขอทดสอบประกอบด้วย

2. ในการศึกษาหลักสูตร ควรจะได้มีการร่วมมือกันหลาย ๆ คน แต่ละคนแยกศึกษากันแต่ละส่วนอย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้ เพราะในการศึกษาและประเมินผลหลักสูตรนั้น เป็นเรื่อง ที่กว้างขวางมาก ต้องการกำลังคน กำลังทรัพย์ และเวลาในการดำเนินการมาก
3. กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่ใช้ในกรณีวิจัย ควรจะเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาวิชา ไทยเป็นวิชาเอก เพราะเป็นผู้เรียนวิชาโทภาษาไทยมาแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย